

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V zmislu §. 17. društvenih pravil sklicuje se

OBČNI ZBOR delniškega društva „NARODNE TISKARNE“ na dan 31. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v prostorih „Narodne Tiskarne“ v Gospodskih ulicah.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Bilanca „Narodne Tiskarne“ za l. 1888.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividend.
4. Volitev upravnega odbora.
5. Posamezni nasveti.

OPOMBA: §. 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico uložiti.

Upravni odbor „Narodne Tiskarne“.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 19. febr. 1889.

Današnja seja razvila se je jako zanimivo. Po volitvi odseka v ureditev enquete za založevanje vojaštva, v katero sta voljena tudi gg. poslanca dr. Poklukar in Vošnjak, nadaljevala se je podrobna budgetna razprava. Na vrsti je poglavje 9. „naučno ministerstvo“. Stvar privabila je jako mnogo občinstva, o katerem se mora reči, da so bili zbrani jako pazljivi poslušalci. K prvemu oddelku omenjenega poglavja, to je k centrali upisanih je naš 30 govornikov proti in nad 30 za, mej temi tudi gg. poslanci Klun, vitez Tonkli, potem Šuklje, Hren, Pfeifer, Vošnjak.

Najprvo govori poslanec dr. Fuss. Jako ostro poprime naučnega ministra, o katerem se je v začetku delovanja toliko pričakovalo. Program, ki si ga je uredil minister je: veda in red. Kar se tiče redu, pravi govornik, priredil je sicer minister

zbornici predložbo, a bila je taka, da je pač sedaj sam vesel, da se je več ne spominjamo čisto. Kar se tiče vede, objubil je minister mnogo reform, mej drugim tudi glede juridičnih študij. Govornik želi, da se v posvet o tej reformi skličejo večšaki, poznati avstrijski in tuji možje. Kar se tiče srednjih šol, pa minister še ni nikakor ustregel obćim željam. Poslanec govori delj časa o srednjih šolah, a ne pove nič tehtnega, nič važnega in človek se je skoro čudil, da strokovnjak tako malo pove. Potem pride govorniku celo na misel obljuba naučnega ministra, da se napravijo, ako mogoče, ne le v Ljubljani, temveč tudi v drugem mestu, kjer prebiva večina Slovencev, slovenske paralelke. To je dr. Fussu zopet trn v peti. Od ministra zahteva ravnopravnost, a sam je ne pozna. Potem naglašja, da ne treba sedanja ljudska šola nobenih reform. Govornik je sedaj pri oni stvari, katera ga je danes prav za prav spravila v ogenj. Cela generalna debata bila je že, pravi Fuss, napikana s konfesionalno šolo. Interpelovalo se je neprestano ministerstvo v tej zadevi, a nobeden ministrov ni črnil o tem besedice. Govornik pravi, da ni Lichtenstein izvolil meni nič tebi nič 25. januar, da objavi svojo šolsko predložbo, dr. Fuss, pogledal je v koledar in videl, da je 25. januarja spokorjenje Pavlovo. Govornik trdi, da se je uprav tega dne spokoril naučni minister z znano akademično predložbo. Od ministra zahteva, naj pove odkrito in odločno, kako misli glede ljudskega šolstva.

Potem govori princ Lichtenstein.

Vse seveda se gnete okolu njega, saj bode govoril o znani svoji uravnavi ljudske šole.

Lichtenstein pravi, da neče polemizovati s predgovornikom, ki je pokazal, da ne ume čitati mislij drugih. Sploh ne umeje nasprotna stranka namena konservativcev, ne umeje bistvenost konfesionalne šole, katero zahtevamo in katero že uživajo marsikateri drugi narodi. Mi konservativci, pravi Lichtenstein, nismo po vsem proti novi šoli, a zadovoljni ne moremo biti z njo po vsem zaradi nekaterih verskih primankljajev. Po mislih govornika, naj bi delovali v ljudski šoli država in cerkev skupaj. Če je pa država po vsem kristijanska, potem jej prepustimo vrhovno vodstvo, a nikdar ne samovlastnost v šolstvu. Potem govori o misiji cerkve,

katera mora to svojo nalogo z vsemi močmi spolnjevati. Tudi definicijo konfesionalne šole nam je govornik podal: „konfesionalna šola“ je ona, ki ne poučuje le otrok v veri starišev, temveč jih tudi vzreja. Znaki so jej torej troji:

1. Kolikor le mogoče, razločitev otrok po verovznanji in učiteljih, ki so iste vere in so popolnoma izobraženi v veronauku.

2. Zadosten pouk v veronauku, ki ga poučuj duhovnik, a učitelj ponavlja in dopolnjuje.

3. Ne sme biti mej učnimi pripomočki, v obnašanji učiteljev in poučevanju njihovem nič tacega, kar bi utegnulo škodovati otrokom glede vere.

Potem navaja govornik posamične narode, ki že uživajo sad take šole, a prevažnih razločkov v notranjepolitičnem oziru, ki vladajo mej avstrijskimi razmerami in onimi deželami, Lichtenstein ne omenja nič a nič. Govornik razlaga, kako in kaj se poučuje v konfesionalnih šolah družih krajev, zlasti pruskih in kaka je naloga učiteljeva. Potem dokazuje govornik slabost sedanje šolske uprave, trdeč, da se vsemu temu more pomoči le s pravo konfesionalno šolo.

Za njim govori znani neprijatelj Slovanstva Weitlof.

On hvali sedanji šolski sistem in dokazuje propad izobraženstva in omike, ako bi se uvela konfesionalna šola. Vodstvo, ki se hoče s to konfesionalno postavo pridobiti v ljudskem šolstvu, uničilo bi dosedanje duševne prospehe. Z vsemi močmi boril se bode s stranko svojo proti taki šoli.

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru 11. marca 1889.

(Dalje.)

Toda ta stvar je še drugačna. Okrajni zastopi, so zastopstva interesov, volijo veleposestniki, trgovina in obrt, kmetske občine, trgi in mesta. Kakeršne so sedaj razmere na Štajerskem imeli bi Nemci skoro zmeraj večino, če se hišni posestniki uvrsté mej veleposestnike, kajti mesta volijo nemške zastopnike, industrija in trgovina tudi, le kmetške občine so vedno zagotovljene Slovincem.

Gre torej za veleposestvo, katero odločuje. Če se hišni posestniki Ptujski, ki so največ nemško-

LISTEK

Pretepin.

(Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Iv. Gornik.)
(Dalje.)

X.

Tri tedne po tem sestanku sedel je Kister sam v svoji sobi in pisal nastopno pismo svoji materi:

„Ljubezniva mamica!

Spešim, da vam naznanim veliko veselje: ženim se. Ta vest vas bo gotovo samo radi tega presenetila, ker v prejšnjih svojih pismih niti omenil nisem tako važne spremene v mojem življenji, — in vi veste, da sem navajen javljati vam vsa svoja čustva, svoje radosti in žalosti. Uzroke mojemu molčanju lahko vam je pojasniti. Prvič spoznal sem stoprav pred nedavnim časom, da sem ljubljen; drugič pa sem s svoje strani tudi pred nedavnim časom občutil vso silo svoje nagnjenosti. V jednom iz prvih mojih tukajšnjih pisem govoril sem o Perekatovih, naših sosedih, ženim se pri njihovi jedini

hčeri Mariji. Prepričan trdim, da bodeva oba srečna, vzbudila ni v meni hipne strasti, temveč globoko, iskreno čustvo, v katerem se je prijateljstvo izlilo v ljubezen. Njena vesela, krotka narava popolnoma odgovarja mojim naklonjenostim. Olikana je, umna, izvrstno igra na klavir... Ako bi jo mogli videti!!! Pošiljam vam njeno sliko, katero sem sam narisal. Treba menda ni praviti, da je stokrat lepša od svoje slike. Maša ljubi vas že kot hči in ne more pričakati, da se sestane z vami. Kanim stopiti v pokoj in naseliti se v vasi ter se pečati z gospodarstvom. Stari Perekatov ima štiri sto duš v izvrstnem stanji. Vidite, da ne morem, da ne bi z materijelne strani pohvalil svojega koraka. Vzamem odpust in pridem v Moskvo in k vam. Čakajte me čez dva tedna, prej ne. Mila, dobra mamica — kako sem srečen!... Vsprejmite...“ itd.

Vsega pisma, kakor se kaže ni treba priobčevati čitatelju.

Kister je zložil in zapečatil pismo, ustal, stopil k oknu, izkadal pipo, pomislil malo in se vrnil k mizi. Vzel je majben listek papirja, pridno pomočil pero v črnilo, a dolgo ni začel pisati, hmulil je obrvi, dvigal oči pod strop, grizljal konec peresa...

Konečno odločil se je in v četrte ure spisal to-le pismo:

„Milostivi gospod Avdėj Ivanovič!

Od svojega poslednjega poseta (t. j. v teku treh tednov) ne pozdravljate me, ne govorite z menoj in se nekako ogibate mojega srečanja. Vsak človek je gotovo prost v svojem postopanju; vam bilo je ugodno, da končate najino znaustvo — in jaz, verujte mi, ne obračam se do vas z obtožbo vas samih; ne mislim in tudi vaju nisem navezavati se na vsakega: dovolj vem svojo pravo. Pišem vam zdaj — iz dolžnosti. Snubil sem Marijo Sergějevno Perekatovo in dobil njeno in tudi njenih roditeljev pritrdilo. Javljam to vest — premo in neposredno vam, da se izognem vsem nerazumljenjem in sumnjam. Odkrito vam priznavam, milostivi gospod, da se ne morem preveč brigati za mnenja človeka, ki se sam niti najmanj ne briga za mnenja in čustva drugih ljudij in pišem vam jedino radi tega, ker se nečem v tem slučaju kazati, kakor da bi postopal ali postopam na skrivnem. Smelo rečem, poznate me — in ne pripisujte mojega zdanjega postopanja kakemu drugemu, grdemu čuvstvu. Poslednjikrat govoreč z vami, ne morem, da bi vam v spomin

liberalni gospodje, uvrste mej veleposestnike, je vsekako pričakovati, da Nemci dobe večino v okrajnem zastopu, če tudi je velika večina prebivalstva slovenska. Ta eventualiteta preti vedno zastopu Ptujskemu. Že večkrat so imeli v njem Nemci večino, če tudi je število nemškega prebivalstva v Ptujskem okraju, ki je eden največjih, prav neznatno. 3000 Nemcev je, pa 46.000 Slovencev in še več. (Čujte! na desnici.) Tak zastop bi potem pač ne bil več zastop okraja, temveč le zastop mesta Ptujkega.

Pa še nekaj drugega je zanimivo, dvojna mera, s katero se je tukaj merilo. — V Ptuiju se je tako postopalo, da se je odlašalo potrjenje načelnika in namestnika njegovega. V Celji, kjer so bile iste razmere, kjer se bila uročila pritožba na upravno sodišče, se je pa doseglo potrjenje. Če se vpraša za vzrok, se nam ne bode moglo zameriti, če trdimo, da ni zakonit, a le političen, ker imajo v Celji Nemci večino, v Ptuiju pa Slovenci. Kaj bi govoril o manjših stvarih, če se v velikem tako tepta pravica Slovencev, kako da uradniki ne umejo jezika naroda, da je na pr. pri okrajnem glavarstvu Ptujskem prabit listek, na katerem so zapisane štiri ali pet občin zahtevajočih uradovanje slovensko. Iz tega se pač jasno vidi, da se sicer tem občinam dopisuje slovenski, z drugimi občinami, katerih je več sto in pripadajo tudi temu okrajnemu glavarstvu, pa nemški.

Pa čemu bi razkladal slučaje, kakor na pr., kaj se je pripetilo pri Celjskem okrožnem sodišču in glavarstvu, kjer je okrajni glavar s kaznijo ukazal, da naj reši nemški dopis, katerega ne razume, in ga je zaradi tega bil vrnil okrožnemu sodišču, da mu pošlje slovenskega Take razmere so na Štajerskem.

Dovoljeno mi bodi, da malo pojasnim razmere na Koroškem. Na Koroškem je zgodovinsko, pa tudi vsled neugodnosti razmer nastalo stanje, ki jako tlačí slovensko prebivalstvo in ga ovira, da ne more priti do besede. Zemljiško razbremenje se na Koroškem ni tako zvršilo, kakor drugod, kajti so cele pokrajine iz več vkup se drželi velikih občin, ki niso imeli lastnega gozda, če tudi je v deželi toliko gozdov. Glede lesa in stelje navezane so na grajščine, in morajo kupovati od njih te za gospodarstvo potrebne stvari. Grajščaki imajo prosto voljo, če hočejo prodati te stvari ali ne.

Prebivalstvo občuti to neugodnost. Rajši plačuje davke nego pa te izdatke. Pa grajščine niso zadovoljne le z denarjem, katerega za stvari dobe od ljudij, temveč tudi pritiskajo v političnem oziru, prebivalcem narekajo politiko. Jednake razmere so pri obrtnih podjetjih in rudnikih. Ljudem se daje delo, zato se jim pa predpisuje politika.

Če se jemljo v poštev te razmere in pa še to, da poslednji čas še mestno prebivalstvo upliva pri volitvi v občinske zastope, ker se meščani poslužujejo volilne pravice za gozdne deleže, od katerih po krajcarji plačujejo davek, potem se ni čuditi, če prebivalstvo slovensko ne pride do besede, da si Slovenci izmed 14 deželnozborskih mandatov priboré samo dva, ker se je slovenskim okrajem dodalo nekaj Nemcev, da Slovenci potem vsled razmer, ki sem jih omenil in take volilne geometrije ne morejo podreti.

najinega prejšnjega prijateljstva ne želel vseh možnih zemskih dobrot.

Z istinitim spoštovanjem ostajam, milostivi gospod, vaš pokoren sluga

Fedor Kister.“

Fedor Fedorovič odposlal je to pismo, oblekel se in ukazal zapreči koleselj. Vesel in brezskrben hodil je prepevaje po svoji sobi, poskočil kaka dvakrat, zvil zvezek romanov in prevezal jih z modrim trakom. Dveri odprle so se — in v suknji brez epolet, s čepico na glavi ustopil je Lučkov.

Začujeni Kister obstal je sredi sobe ne pozdravivši.

— Vi se ženite s Perekatovo? vprašal je z mirnim glasom Avdēj.

Kister se je razjaril.

— Milostivi gospod, začel je: — omikani ljudje snamejo čepico z glave in pozdravijo, kedar stopijo v sobo.

— Oprostite, rekel je pretepin kratko in snel čepico. — Zdravstvujte!

— Zdravstvujte, gospod Lučkov. Vprašate me, če se ženim pri gospodičini Perekatovi? Ali niste prečitali mojega pisma?

Kako pa pride do tega, da proti slovenskemu prebivalstvu, ki se mora boriti proti takim razmeram, se oblastva delajo za one elemente, je pa vender čudno. Omenil sem že, kako delajo z učitelji, če kažejo simpatije za narod slovenski, kateremu pripadajo, če tudi se ne mešajo v politiko, in kako se godi družim učiteljem, ki se udeležujejo nemškoliberalnih demonstracij. Toda glava oblastev na Koroškem, načelnik deželni, tu tako postopa, da jaz moram to tukaj malo pojasniti. Usojam si te izjave obračati naravnost na gospoda vodje ministerstva notranjih zadev, da se mi ne bode očitalo, da govorim nekomu, ki ni navzočen in ga napadam.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 21. marca.

Danes je volitev drugega razreda za **Dunajski** mestni zbor. Židovski liberalci se boje, da bodo tudi v tem razredu zopet imeli zgube. Mnogi uradniki bodo dali glasove za protisemite, ker jih preveč odirajo židovski oderuhi.

Sabor **hrvatski** snide se še le jeseni. Hrvatski politiki so želeli, da bi zboroval pomladi, toda gospodom v Budimpešti to ne ugaja. Madjarji na vse načine delajo, da bi pomanjšali veljavo hrvatskemu zastopu, zato mu na vse načine skrajšujejo čas zborovanja. Hrvatski sabor že nema dosti več pomena, kakor kak drug deželni zbor, vzlic obširni avtonomiji, ki se je po pogodbi dovolila Hrvatski.

Ministerstvo **ogersko** se bode baje v kratkem nekaj premenilo. Pravosodni minister Fabinyi se bode umaknil v zasobno življenje, ker je bolehen in so mu zdravniki svetovali, da naj popusti službovanje. Kdo bode naslednik njegov, še ni določeno. Odstopilo bode pa še nekaj drugih ministrov. Te premembe se bodo vršile še le potem, ko bode končana debata o novem vojnem zakonu.

Vnanje države.

Knez **bolgarski** je že nameraval, stalno preseliti se v Plovdiv in to mesto proglasiti za prestolnico. Na ta način hotel je bolj utrditi zjedinenje obeh Bolgarij in pokazati, da Vzhodna Rumelija ni turška provincija, temveč je čisto bolgarska. Turška vlada se je pa proti temu tako odločno izjavila, da si bolgarski oblastniki ne upajo izvesti te namere.

Večino članov Ašinove ekspedicije so **ruska** oblastva iz Odese odposlala domov. Duhovnike so pa kar spustile. Ašinova in nekatere druge vodje ekspedicije so pa odposlali v Sebastopolj, kjer bodo čakali, dokler oblastva ukrenejo, kaj bode z njimi. Ašinova bodo najbrž poslali na Kavkaz.

Paša v Benghasi-ju je hudo razžalil bil s svojim postopanjem **italijanskega** konzula. Generalni konzul v Tripolisu je takoj zahteval od generalnega guvernerja, da naj strogo zaukaže paši, da dá zadoščenje italijanski zastavi. Ker guverner ni hotel takoj ustreči, je bila italijanska vlada ukazala takoj dvema vojnima ladjama, da odrineta v Benghasi, ter prisilita pašo, da dá zadoščenje. Ko je paša zvedel, da se Italijani ne mislijo šaliti, dal je takoj zahtevano zadoščenje. Zakaj so bili prišli navskriž, se ne poroča. Morda le Italijani iščejo povoda, da bi zaseli Tripolis. Če je to mnenje pravo, bodo v kratkem imeli kako novo pritožbo.

Ko je dosegla Rusija, da bode imela konzula v svetem mestu **perzijskem** Mešhed, so se tudi Angleži potegnili za to pravico in so tudi imeli uspeh. General Maclinn bode konzul v Mešhedu. General Maclinn kaj dobro pozna srednjeazijske

razmere. Dosedaj je bil angleški konzul v majhnem kraju Chafu blizu Mešheda, in baje često inkognito zabajal v Mešhed.

Iz **južne Afrike** prihaja kaj važna vest, da sta predsednika transvaalske republike in države Oranije sklenila ofenzivno in defenzivno zvezo. Ta vest je kaj nemilo dirnula Angleže, ki se že boje, da je proti njim naperjena. Da se pa bolj utrdi ta zveza, se bode ta obe državi zvezali z železnico.

Pri gospodu Josipu Gorupu.

Slovenski narod, ubog v gmotnem oziru, bogat je duševnih krepostij, mej katerimi ni poslednja ljubeznipolna hvaležnost do vsacega, ki mu hoče dobro. Sijajno pokazalo se je to v poslednjem času. Komaj se je izvedelo, da je gospod Josip Gorup utemeljil znane velikanske ustanove za slovensko učečo se mladino in da je žrtvoval 80.000 gld. za ustanovitev prepotrebne višje deklinške šole, že je hitel dokazati mu svojo hvaležnost ves slovenski rod. Mladina slovenska, uneta za vse uzvišeno in lepo, bila je prva, ki je dostojno ocenila veledušni čin veledušnega moža. Za njo pa so tekmovala društva in občine, da dajo izraza narodovim čutilom. Največje odlikovanje — častno članstvo in častno občanstvo — katerega morejo biti deležni le najboljši sinovi domovine in naroda, poklanjalo se je in poklanja se še plemenitemu rodoljubu, ki je z darežljivo roko sipal darove širom domovine.

Naznanjali smo imena občin in društev, imenovanih gosp. Jos. Gorupa za častnega občana in častnega člana. Mnoga društva in mnoge občine izročile so svoje diplome po posebnih deputacijah gospodu odlikovancu; druge pa so izrekle željo, naj bi odposlanstvo iz Ljubljane slovesnim načinom izročilo mu skupno več diplom. Tej želji ustreglo se je s tem, da so gg. Iv. Hribar, Iv. Murnik in dr. Iv. Tavčar — katerim sta se pridružili še rodoljubni gospe Marija Murnikova in Franja dr. Tavčarjeva — na dan 18. t. m. napotili so na Reko, da slavljencu v očigled njegovega godu izročé diplome častnega členstva 24. občin slovenskih. Isti dan dospela so z istim namenom odposlanstva: Karlovškega „Sokola“, Goriške čitalnice, in Puljske čitalnice.

Točno o poludne vsprejel je gospod Josip Gorup v dvorani hotela „Evropa“ odposlanstva. Najpreje stopilo je predenj odposlanstvo Ljubljansko. V njegovem imenu nagovoril je slavljenca gospod cesarski svetnik Ivan Murnik. Primerjal ga je z rimskim Mecénatom. Kakor je le-tà podpiral umetnost in slovstvo ter s tem skrbel za razvoj omike inej Rimljani, tako je tudi slavljenelec z velikimi svojimi ustanovami in z veledušnim doneskom za ustanovitev višje slovenske deklinške šole postal največji podpiratelj omike mej Slovenci. Narod mu je zato hvaležen in mu poklanja največjo čast, katero sploh dati zamore.

Ginjeno zahvalil se je slavljenelec na teh besedah. Prosil je odposlanstvo, naj izreče občinam, v imenu katerih so se mu izročile diplome, njegovo najiskrenejšo zahvalo. „Srce moje“, dejal je, „bilo je vedno uneto za napredek in izomiko vsega slovenskega naroda. Bog daj, da bi moje ustanove obrodile dober sad; da bi vsaj nekoliko pripomogle do duševne in gmotne nezavisnosti Slovenstva in da bi vsled njih zadobil naš narod prosvetljenega, rodod-

— Prečital sem vaše pismo. Ženite se. Dobro srečo!

— Vsprejemem vaše vošilo in zahvaljujem vas. A jaz moram iti.

— Hotel sem se nekaj pogovoriti z vami Fedor Fedorovič.

— Izvolite z radostjo, odgovoril je dobrak.

— Priznajem, pričakoval sem tega pojasnenja. Vaše vedenje z mano je tako čudno in zdi se mi, da nisem zaslužil... nikakor nisem mogel pričakovati... Ali ne bode sedli? Ali nečete pipe?

Lučkov je sedel. K njegovem kretanju opazala se je trudnost. Pogladi je brke in privzdignil obrvi.

— Povejte, Fedor Fedorovič, začel je konečno:

— zakaj ste se mi tako dolgo blinili?

— Kako to?

— Čemu ste se delali tako... popolno bitje, ko ste istak človek, kakor smo vsi mi grešniki?

— Ne razumem vas... Menda vas vender nisem s čim razžalil.

— Vi me ne razumete... Skušal bom govoriti jasneje. Recite mi, na primer, ali ste davno čutili naklonjenost do gospodične Perekatove, ali ste se v nepričakovani strasti uneli?

— Ne želim si govoriti z vami, Avdēj Ivanovič, o svojih odnošajih k Mariji Sergějevni, odgovoril je hladno Kister.

— Tako. Kakor vam je ugodno. Tako do dobroti pa bode te že in mi dovolili, da mislim, da ste me imeli za norca.

Avdēj govoril je jako počasi in pretrgano.

— Tega si ne morete misliti, Avdēj Ivanovič; saj me poznate.

— Jaz vas poznam? ... Kdo vas pozna? Tuja duša — temen gozd in blago kažejo se na lice. Vem, da čitate nemške stihe z velikim občutkom in celo s solzami v očeh, vem, da ste po stenah svojega stanovanja razobesili razne geografske slike, vem da živite redno, to vem... a več ne vem...

Kister se je jel srditi.

— Dovolite, da vem, prosil je konečno: — Kak je namen vašemu pohodu? Tri tedne niste me pozdravljali in zdaj prišli ste k meni, kakor se kaže, z namenom, da se norčujete z menoj. Jaz nisem otrok, milostivi gospod, in ne dovoljujem nikomur...

(Dalje prih.)

ljubnega ženstva, ki bi bilo poročstvo za narodno rodbinsko odgojo. Burni „živio“ sledili so tem besedam.

Sedaj nastopilo je sedem članov broječe odposlanstvo „Pokupskega Sokola“ iz Karlovca. V njegovem imenu ogovoril je slavljence v krasnem, naudušenem govoru starosta prof. Mijo Vambergar. Dejal je, da je „Pokupski Sokol“ imenoval slavljence za prvega svojega častnega člana, da dokaže, kako iskrena vez ljubezni veže narod hrvatski z narodom slovenskim, katera oba sta poklicana delovati v to

„da u bratskoj slozi prava si obrane.“

Narod hrvatski videč, da je pobratimskemu narodu slovenskemu poslalo dobrotno nebo mečena, ki je postal sledbenik velikega vladike „Strosmajerja“, razveselil se je tega iz vse duše; saj mu je napredek slovenskega naroda isto tako pri srci, ko napredek lastni. „Izročujoč Vam“ — končal je gospod profesor svoj govor — „prvo častno diplomu iz Hrvatske in pridružujoč se tako poklonstvom, katera Vam za Vaše veledušne čine prihajajo iz vse Slovenije, želimo, da bi naše priznanje za Vas, preblagorodni dobrotnik svojega naroda! bil kamen za zgradbo onega idealnega mostu, ki ima spajati dva po srci in duhu najsorodnejša naroda.“

Gospod Gorup, zahvaljujoč se na priznanji in prekrasnej, zares umetniško izdelanej diplomi, dejal je mej ostalim, da tudi njegove ustanove so kamen za zgradbo onega idealnega mostu, katerega je omenjal gospod govornik; kajti one, dasi utemeljene v prvej vrsti za Slovence, ne izključujejo tudi dijakov in dijakinj hrvatske narodnosti iz Istre in s Hrvatskega Primorja. „Meni“, dejal je, „bode pri podeljevanji skrb, da ustanove enakomerno razdelim v pet delov ter jih po tej razdelitvi oddam prosilcem in prosilkam s Štajerske, Koroške, Kranjske, Primorske ter Istre in Hrvatskega Primorja.“ — In zopet je sledilo burno klicanje tem besedam, razodevajočim blago srce plemenitega rodoljuba.

V imenu Goriške čitalnice izročil je lepo izdelano diplomu gosp. Arnošt Klavžar s primerim ogovorom, v katerem je naglašal, kako je tudi Goriške Slovence veselo iznenadila vest o veledušnih darovih slavljencev; v imenu čitalnice Puljske, katero sta zastopala predsednik Makso Cotič in odbornik Jakić, pa poslednji z daljšim govorom, v katerem je naglašal, kako važno je tekmovanje Slovanov na prosvetnem polju z ostalimi narodi in koliko zahvale so dolžni možem, ki skrbé, da se jim omogoči tako tekmovanje.

Ob jedneje popoldne začel se je skupni obed, kateri je prirediti dal gospod J. Gorup svojim gostom na čast. Zabava pri obedu bila je prav prigrčna; vse navzočne očaraval je slavljence s svojo skromnostjo in prijaznostjo. Zares, kdor je imel ta dan mej vsprejemom in pri obedu priliko videti velikega dobrotnika našega naroda in govoriti z njim, prišel je gotovo do prepričanja, da je vodilna misel vsega njegovega delovanja „sveto služiti domovini svetej“.

Prvo napitnico govoril je g. Ivan Hribar, čestitajoč slavljencu god v imenu vsega slovenskega naroda. V imenu Hrvatov napil mu je gosp. profesor Mijo Vambergar in v imenu Srbov član „Pokupskega Sokola“ g. Dušan Sliepčević.

Slavljence zahvalil se je iskreno na vseh napitnicah in izrekel veselje, da vidi okolu sebe zastopana tri jugoslovanska plemena. Napil je srečnej bodočnosti vsega južnega Slovanstva. Potem pokazal je svojim gostom lastnoročno pismo vladike Strosmajerja, rekoč, da ga priznanje, katero je ob ustanovitvi svojih štipendij dobil od njega, veseli najboljše in naudaja s ponosom. Prekrasno pismo, v katerem nazivlja vladika našega dobrotnika „svojim prijateljem“ ter ga prisposablja usmiljenemu Samaritanu, ki z vinom in oljem izpira rane ubozega slovenskega naroda, prečitano se je. Isto tako se je prečitala znana prelepa pesem, katero je gospodu Gorupu na čast zložil pesnik S. Gregorčič.

Napivala sta slavljencu še gg. Klavžar in Jakić; potem pa je g. Sliepčević napil še rodoljubnemu ženstvu slovenskemu in gosp. dr. Ivan Tavčar domovini, rekoč, da je ljubezen do nje bila povod velikodušju slavljencevemu.

Izbrana družba ostala je v rodoljubnih pogovorih skupaj do večera; še le, ko se je stemnilo, poslovila so se odposlanstva od gospoda Gorupa in člani njihovi zapustili so Reko polni prijetnih spominov.

Domače stvari.

— (Janko Jurkovič †.) Včeraj zjutraj umrl je v Zagrebu g. Janko Jurkovič, deželne vlade sekcijski načelnik, jako odličen hrvatski pisatelj in prvi humorist. Sodeloval je pri „Danici Ilirski“, „Nevenu“, „Naše gore listu“, „Pozoru“, „Viencu“, spisal mnogo povestij, dramatičnih iger, katere je „Matica Hrvatska“ izdala v 4 zvezkih. Velike so tudi njegove zasluge na šolskem polju. Blag mu bodi spomin!

— (Okrajni glavar vitez Schwarz) razposlal je vsem državnim poslancem „Offenen Brief an den k. k. Staatsanwalts-Substituten und Abgeordneten Feriančič“, v katerem se poskuša opirati. Ta namen se mu ni posrečil, kajti Schwarz — nomen est omen — zopet samega sebe črni in baš čudo bi ne bilo, ko bi mu rečeno odprto pismo nakopalo zopet kako pravdo zaradi žaljenja časti.

— (Osobne vesti.) Notarski kandidat gosp. Oton Ploj imenovan je notarjem v Žužemberku. Notar dr. Lev Filaferro premeščen je iz Rogatca v Kozje.

— (Občni zbor „Dramatičnega Društva“) bode v soboto dne 30. marca ob 7^{1/2} uri zvečer v društveni pisarni (čitalnica I. nastropje). Vrsta razprav: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odbora. 5. Posameznosti. K mnogobrojni udeležbi vabi č. p. n. društveniki Odbor.

— („Slovenskega Pravnika“) 3. štev. ima nastopno vsebino: Ali se transmituje pravica dednega nasledstva „ab intestato“ umrlega nezakonskega otroka na zapadlostni erar? — V kakem razmerju je določba § 1432. obč. drž. zak. z zakonom z dne 25. julija 1871. l. štev. 76. drž. zak.? — Kdo razsoja, kadar nastane vprašanje, če je kateri pot javen, in na kaj se je pri razsodbi ozirati? — Iz sodnozdravniške prakse. (Dr. Fran Zupanec). — Iz pravosodne prakse. (7 slučajev.) — Iz upravne prakse. — Književna poročila. Drobne vesti.

— („Brusa“) izšla je 6. številka. Imej raznovrstne vsebine omenjamo zlasti pesmi: Dr. Mahnič. — Celjski dvboj. — Jurčičev dopis z Olimpa, v nevezani besedi pa spisi: „Dom in Svet.“ — Novodobni Samarijani. — Gospod Lešnikar. — Makrobiotika. (V. Lapajne.) — Telegrami. — Pogovore A-haclja, B-haclja in C-haclja, mej katerimi je mnogo krajših spisov in šaljivega drobiža. V vabilu na naročbo obeta uredništvo, da bode priobčilo sliko imenitne, oziroma zloglasne slovenske molzne krave, na katero smo v resnici zelo radovedni. Šesta številka „Brusova“ ima poleg bogate vsebine 7 slik.

— (Izreden užitek) čaka nas prihodnji ponedeljek dne 25. t. m. Pela se bode opera: „V vodnjaku“, ki jo je zložil slavni češki skladatelj Blodek, na slovenski jezik preložil g. prof. Gerbič. Opera je zelo lepa, zložena v pravem narodnem duhu, predstavlja se pa bode s samimi domačimi močmi. Tudi za orkester je skrbjeno. Svirali bode namreč pod vodstvom g. prof. Gerbiča izvrsten kvintet na godala in glasovir. Razven izbornega petja čuli bomo tudi lepo glasbo, kar smo doslej pri operetah pogrešali.

— (Slovansko glasbeno akademijo) priredi narodna čitalnica Ljubljanska v nedeljo dne 24. marca 1889. l. v društvenih zgornjih prostorih. Vspored: 1. Iv. pl. Zajc: „Zora“, hrvaška kantata za tenor solo in moški zbor; solo poje g. Pribil. 2. S. Gregorčič: „Domovini“; deklamuje g. I. Borštnik. 3. Smetana: „Rozmysli si Mařenko“, sekstet iz češke opere „Prodana nevesta“; pojo: gospa Gerbičeva, gospici Bučarjeva in Daneševa. gg. A. Pianeki, A. Dečman in J. Paternoster. 4. Dav. Jenko: „Šta čutiš“; srbski moški zbor. 5. L. Spohr: Andante iz II. dua za gosli (op. 39.); igrata gg. P. Lozar in A. Žebre. 6. Kocipinski: „Jak hirko w newoli“, maloruska narodna pesem za solo in mešani zbor; solo poje gospa M. Gerbičeva. 7. Noskowski: „Piesn Majowa“, poljski tercet; pojo: gospici Bučarjeva in Daneševa in gospa Gerbičeva, na glasoviru spremlja gosp. J. vitez Janušowsky. 8. a) J. Pat'ha: „Češki kvartet“, b) Moszkowski: „Neapolitanska serenada“, za štiri godala na lok: igrajo gg. Moser (I. gosli), Lozar (II. gosli), Žebre (viola) in Pianeki (cello). 9. F. Kuhač: „Makedonec žalno pjeje“; bolgarska narodna pesem za moški zbor in četverospjev. 10. a) Glinka: „Kak sladko s tobaj“, b) Warlamov: „Krasnij sa-

rafan“, ruski pesmi; poje gospa M. Gerbičeva, na glasoviru spremlja g. vitez Janušowsky. 11. Fr. Gerbič: „Mirno plavaj čolnič moj! (barkarola), slovenski mešan zbor z bariton-solo; solo poje gospod A. Pucihar. Začetek ob sedmi uri zvečer. — Pristop imajo izključljivo le č. p. n. društveniki. K mnogobrojni udeležbi vabi Odbor.

— (V Mariboru) umrl je stari Ferdinand baron Rast. Poskušal se je v pesništvu in priobčeval svoje proizvode pod imenom „Hilarius“.

— (Iz Trebovelj) se nam piše: Učitelj Fran Gros v Trbovljah na Vodi (Štajersko) odpoval se je iz lastnega nagiba prostovoljno učiteljski službi tam zaradi neznosnih, zelo čudnih razmer v Trbovljah in Trboveljsko-Vodjanski šoli.

— (Pri Sežani) pogorelo je v nedeljo 7 hektarov hrastovega gozda, ker je burja pihala, udušili so požar še le po večurnem naporu. Sežanski poštar in neki kadet sta se pri gašenju posebno odlikovala.

— (Razpisano) je mesto kancelista pri okrajnem sodišču v Idriji. Prošnje do 24. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Budimpešta 20. marca. Po zbornični seji bili veliki izgredi na ulicah. Na stotine ljudstva stalo je pred parlamentom in psovalo ministre in vladne pristaše. Ministerskega predsednika voz so kamnjali. Poslanec Pulski dobil je več ran, poslanca Törsa, ki ga je branil, je nekdo s svinčeno palico po glavi udaril, da se je krvaveč zgrudil in so ga morali odnesti. Neka osoba je ubodena. Vojaštvo zastavilo je več krajev.

Budimpešta 20. marca. Poslanec Krajsiku napravili so dijaki mačnico. Vojski razgnali so množico. Na policijo metalo se je kamenje. Več oseb zaprtih.

Celje 21. marca. Čuje se, da Celjski nemškutarji in njihovi agitatorji na deželi ponujajo slovenskim volilcem v velikem posestvu za Celjski okrajni zastop od 15 do 200 gold. za jeden glas in jim jemljejo legitimacije. Imena teh nasprotnikov v kratkem objavimo, ker so nam večinoma že znana, posebno nesramno se obnaša neki Celjan. Rodoljubi na na deželi, skrbite za priče, pazite na take agitatorje in naznanite nam imena, da jih zatožimo pri sodniji.

Atene 21. marca. V zbornici interpelovala opozicija zaradi avstrijski zbornici poslancev predloženega zakonskega načrta glede tujih srečk. Trikupis odgovoril, da je avstrijski finančni minister ta načrt res predložil. Grška vlada storila korake, da bi grške srečke po določbah rečenega zakonskega načrta ne bile prizadete. Dasi je vnanji minister obljubil, da bode zaradi tega posredoval pri finančnem ministerstvu, vendar on (Trikupis) ne more zagotavljati, bodo li ti koraki imeli kaj uspeha.

Razne vesti.

* (Zavarovalna družba za življenje „The Gresham“ v Londonu. Izšlo je letno poročilo o dne 30. junija 1888 sklenenem 40. poslovalnem letu te zavarovalnice za življenje, kakoršno se je naznanilo delničarjem pri rednem običnem zboru dne 28. decembra 1888. Iz njega posnamemo nastopne glavne podatke. Vsploh minulega leta bil je jako ugoden. Vložilo se je pri družbi 5932 zavarovalnih ponudb o frankov 50.971.150 ter se je izmed teh sprejelo 5317 o frankov 43.993.750, za katere se je napravilo primerno število polic. Dohodki premij odračunši znesek, ki se je izdal za protizavarovanja, iznašali so frankov 14.944.278-95, v katerih so obsežene premije prvega zavarovalnega leta z zneskom fr. 1.596.249-17. Bilanca obrestnega računa je iznašala frankov 4.217.019-78 ter je zvišala letni dohodek družbe, ako se uračuni dohodek premij, na frankov 19.161.298-73. Tirjatev iz zavarovalnih polic za življenje je tekom leta nakazala družnicah v izplačanje v znesku frankov 8.478.973-10. Tirjatve iz delščinskih in mešanih pogodb i. t. d., kojih zapadni rok je pretekel, iznašale so fr. 2.082.000-75. Za odkup polic se je izdalo frankov 1.138.985-10. Zavarovalni in rentni zakladi so se povišali za frankov 4.243.651-35. Skupna aktiva so iznašala koncem poslovnega leta frankov 102.846.222-47. Glavnica je bila naložena: fr. 572.238-03 v varnostnih papirjih angleške vlade, fr. 528.118-23 v varnostnih papirjih indijske in naselbinskih vlad, fr. 15.518.180-73 v varnostnih papirjih drugih držav, fr. 2.374.307-18 v železniških delnicah, prioritetah ter je jamčila za fr. 43.316.000-63 v železniških in drugih obveznicah, fr. 16.347.199-28 v hišnih lastninah, mej temi družbini hiši na Dunaji in Budimpešti, fr. 8.488.624-05

v zemljiško-uknjižnih dolgovi, in v raznih varstvenih papirjih fr. 15.701.559.34.

* (Parna moč vesoljnega sveta) Po najnovejšem računu imajo vsi parni stroji na svetu močij za 46 milijonov konjskih sil, to je delavne moči jedne milijarde ljudi, torej skoro vseh prebivalcev na zemlji. Od te velikanske moči pripada Avstro-Ogerski 1 1/2, Franciji 3, Nemčiji 4 1/2, Angliji 7 in Zedinjenim državam 7 1/2 milijona konjskih sil.

* (SNEG v Neapolju.) Poročila iz Neapolja javljajo, da je tamkaj 16. t. m. posebno močno snežilo, kar se že ni zgodilo deset let. Vse hribe po okolici, tudi Vezuv, pokriva sneg. Razgled je jako čaroben. Tudi v Rimu je snežilo, prejšnji dan usula se je pa toča nad laško stolico.

LJUBLJANSKI ZVON

stoji
za vse leto gl. 4.60; za pol leta
gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Tuji:

20. marca.

Pri **Malič**: Kreinek, Poppelbaum, Pressburger, Grünwald, Klaus, Mertens, Seidler in Kraumann z Dunaja. — Hille s Podmoklega. — Leder iz Rutlingena. — Winternitz iz Reke. — Höselmayer iz Grada. — Petzi iz Grada. — Saxinger iz Linca.

Pri **Sionu**: Bauer z Dunaja. — Sonnenberg iz Ka. — Weisenstein iz Iglave. — Kopp z Dunaja. — Lerner z Dunaja. — Acquacali iz Sagra. — Hartman iz Grada. — Jakšič iz Krke. — Pečnik iz Maribora.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
20. marca	7. zjutraj	727.8 mm.	5.2° C	sl. jz.	obl.	7-10 mm.
	2. popol.	725.9 mm.	6.2° C	sl. svz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	722.5 mm.	5.6° C	sl. svz.	dež.	dežja.

Srednja temperatura 5.7°, za 1.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 21. marca t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 83.45	gld. 83.50
Srebrna renta	83.95	83.95
Zlata renta	111.50	111.55
5% marcna renta	99.55	99.55
Akcije narodne banke	895.—	894.—
Kreditne akcije	304.—	304.25
London	121.70	121.75
Srebro	—	—
Napol.	9.61	9.61 1/2
C. kr. cekini	5.70	5.70
Nemške marke	59.45	59.45
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	140 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	183
Ogerska zlata renta 4%	101	60
Ogerska papirna renta 5%	94	25
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	125
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	50
Kreditne srečke	100 gld.	188
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	125
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	—	—

Na Starem trgu št. 4

se oddasta

(128-3)

dve prodajalnici

o sv. Mihaeli ali takoj.

Natančneje se izve pri Henriku Ničman-u.

500 mark v zlatu,

če Grolsch-ova obrazna orème (Crème Grolsch) ne odpravi vseh nečistosti kože, kakor: peg, ogre, ogorelosti itd. ter naredi polti svetlo bele in mladinsko čiste. — Ni nikako barvilo (Schminke). — Cena 60 kr. — Glavno razpošiljalnico ima J. Grolsch v Brnu (Moravsko). — V Ljubljani ima zalogo Ed. Mahr, parfumer. (652-12)

Kuverte s firmo

priporočila po nizki ceni

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

CHOCOLAT MENIER

Največja tovarna na svetu.

Častne diplome na vseh razstavah.

Vsak dan se CHOCOLAT-MENIER-a proda več nego 50.000 kilo.

(208-1)

Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah kolonijalnega blaga in konditorijah.

Pred ponarejanjem se svari!

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, | Pešta, Franz-Josefsplatz

v hiši društva.

Filijala za Ogersko:

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1888. frank. 102,846.222.47
Letni dohodki na premijah in obrestih 19,161.298.73
Izplačila zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) 207,158.040.—
V slednji dvanajstmesečni poslovalni perijodi uložilo se je pri društvu za 50,971.150.—
novih ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah 1,561,757.680.—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri Guido Zeschkotu. (300-11)

POSJOJILNICA V RIBNICI

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

VABILO

OBČNEMU ZBORU

kateri bode

dné 31. marca 1889. l. ob 4. uri popoldne v zadrugi pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnštva za leto 1888.
2. Volitev načelnštva.
3. Služajni predlogi.

(216-1)

V Ribnici, dne 16. marca 1889.

Načelnštvo.

BLAGAJNE

rabljene in nove po ceni samo pri S. BERGER-ju, Dunaj, Graben, Bräunerstrasse 10. (58-15)

Brnsko sukno

za elegantne pomladanske in poletne obleke

v odrezkih po 3-10 m, to je po 4 Dunajske vate vsak odrezek, kateri stane

gld. 4.80 iz fine
gld. 6.— iz finejše
gld. 7.75 iz jako fine
10.50 iz najfinejše

pristine ovčje volne.

Nadalje blago za ogrtače, s svilo pretkano grebenasto sukno, letni loden, blago za livreje, blago iz sukanca, ki se sme prati, fino in najfinejše črno sukno za salonske obleke i. t. d. i. t. d. razpošilja proti povzetju zneska kot rečna in solidna dobro znana (106-11)

zaloga sukna

SIEGEL-IMHOF v BRNU.

Izjava: Vsak odrezek je 3-10 m dolg in 136 cm širok, torej zadostuje za celo moško obleko. Tudi se pošlje vsacega blaga toliko metrov, kolikor kdo želi. Jamči se, da se pošlje ravno tako blago, kakor se izbere uzorec.

Uzorec zastoj in franko.

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih gor.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kisleci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena pozivljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaséča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatice, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gor. koto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gld.) (339-41)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močno tekočino kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnoge. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniske prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.